

“LA PROTECCIÓ DELS INFANTS, ADOLESCENTS I JOVES A L’ESCOLA PIA DE CATALUNYA”

Aquest protocol ha estat aprovat pel Capítol Provincial de l’Escola Pia de Catalunya l’1 d’abril de 2023

En el procés d'elaboració d'aquest protocol s'ha recollit la veu dels infants, adolescents i joves, a través dels seus delegats i delegades, atenent a la demanda que es fa des del **Comitè dels drets del nen**, Observació General 12 , art. 13: "El concepte de participació posa de relleu que incloure als infants i adolescents no ha de ser solament un acte momentani, sinó el punt de partida per a un intens intercanvi de parers entre infants i adolescents i adults sobre l'elaboració de polítiques, programes i mesures en tots els contextos pertinents de la vida dels infants i adolescents". També s'ha fet una consulta oberta a tota la comunitat amb la participació de 490 persones i finalment hi ha hagut una implicació activa d'un ampli nombre de persones dels equips psicopedagògics de la Institució. La Pilar Polo, responsable de relacions institucionals de la Fundació Vicki Bernadet n'ha estat la coordinadora i dinamitzadora.

ÍNDEX

Índex	2
Justificació	3
Presentació	5
Objectius	8
Compromís de l'Escola Pia de Catalunya	9
La coordinació de la protecció dels infants, adolescents i joves de la Institució: Equips i Persones.	13
Criteris i procediments a seguir després de detectar qualsevol situació que sigui conflictiva, inadequada, de maltractament i/o ASI.	16
Esquema d'intervenció.	18
Àmbit d'aplicació	22

JUSTIFICACIÓ

La creació i divulgació d'aquest document "**La protecció dels infants, adolescents i joves a l'Escola Pia de Catalunya**" es justifica en el compromís i coherència de l'Escola Pia amb l'origen de la seva missió, el seu Caràcter Propi i l'Estil Metodològic:

"que **la dignitat, la integritat i la felicitat del nen, nena o jove** siguin el seu objectiu prioritari".

Aquest document que teniu a les mans ha estat realitzat per encàrrec de l'Equip de Govern de l'Escola Pia de Catalunya i s'ha revisat i aprovat en el capítol provincial de l'any 2023.

Per què és necessària la revisió del "**Protocol del Menor d'Escola Pia de Catalunya**", aprovat el setembre de 2012?

Primerament, perquè hi ha hagut un canvi cultural significatiu en els darrers anys vers la protecció dels infants, adolescents i joves en tots els àmbits, en el familiar, en l'educatiu i social. La prevenció, la cura, el bon tracte mostren un canvi de paradigma pel que fa a la protecció de la infància. Aquesta nova sensibilitat i aposta ferma de la societat acompanyada de les institucions i de les administracions ha portat també canvis legislatius i normatius:

- Increment de la majoria d'edat sexual que passa dels 13 als 16 anys, degut a la modificació del codi penal que entra en vigor l'1 de juliol de 2015.
- L'aprovació del protocol d'actuació entre Departaments de Treball, Afers Socials i Famílies i d'Ensenyament, de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de Maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu, juny de 2016.
- La signatura per acord de Govern el juliol de 2017 del Protocol Marc d'Actuacions contra el Maltractament a Infants i Adolescents de Catalunya, on s'inclou per primera vegada el món del lleure com a agent implicat en la detecció i comunicació en casos de maltractaments i/o abusos sexuals, i també proposa la necessitat de crear la figura del Delegat/da de Protecció.
- L'aprovació del Protocol de prevenció d'abusos sexuals en l'àmbit del lleure, aprovat per acord de Govern GOV/60/2020 de 14 d'abril.
- L'aprovació de la "Ley Orgánica 8/2021, de 4 de junio, de protección integral a la infancia y la adolescencia frente a las violencias". La llei preveu la creació de dues figures per a la prevenció, detecció i protecció de les nenes, nens i adolescents en dos espais claus per a ells: El coordinador/a de benestar (àmbit educatiu) i el delegat/da de protecció (l'àmbit de l'esport i l'oci).

- A nivell de l'Orde de l'Escola Pia, s'ha creat el Departamento de Protecció del Menor en la Orden de las Escuelas Pías, 16 d'octubre de 2022.

L'objectiu general que persegueix aquest document és doble: d'una banda implementar una metodologia de treball basada en el bon tracte que estigui en consonància amb els valors que impulsa l'Escola Pia i, d'altra banda, dotar d'uns circuits d'intervenció en casos de maltractaments i/o abusos sexuals.

A l'Escola Pia de Catalunya ens comprometem públicament amb aquests objectius i construïm tota la nostra acció educativa al servei de la societat des d'aquesta exigència i implicació.

Aquest compromís **obliga totes les nostres institucions:** escoles, Camins Fundació, Lleure Jordi Turull i totes les entitats (lleure, comunitats, parròquies...) **i totes les persones** que hi participem com a treballadores o voluntàries, així com a **totes les entitats col·laboradores i activitats..**

l és una línia educativa per afavorir que els infants, adolescents i joves aprenguin des de ben petits a tenir una actitud de respecte cap als altres i a respectar-se ells mateixos.

Aquest protocol és d'aplicació en tots els supòsits o evidències en què un infant o jove menor sigui afectat. S'aplicarà en la seva mesura quan el/la jove sigui major de 18 anys.

PRESENTACIÓ

La gran diversitat d'activitats que ofereix l'Escola Pia Catalunya, acull un gran nombre d'infants i joves, des de la primera infància a joves majors de 18 anys. És important, doncs, que les persones que formem part de l'Escola Pia Catalunya, ja sigui personal contractat o voluntari, coneguem les formes de prevenció i detecció primerenca de situacions de maltractes o abusos de qualsevol mena.

L'espai educatiu en tots els seus àmbits, permet que els infants, adolescents i joves, visquin i es relacionin, no només entre ells i elles sinó també amb les persones adultes. Totes aquestes relacions influeixen i tenen una incidència significativa en el creixement i desenvolupament d'aquests infants i joves.

Aquest tipus de relacions i d'incidència fan del món educatiu l'espai adequat per desenvolupar **una cultura del bon tracte** que permeti el correcte desenvolupament d'un infant o jove. Aquesta diversitat de relacions i interaccions poden propiciar, en alguns casos (o en determinats casos), situacions de victimització infanto-juvenil, de maltractaments diversos i, específicament, d'abusos sexuals. Això sovint és degut al tipus de relació asimètrica que existeix entre adults i infància i adolescència, basada en el poder i l'autoritat.

El poder i l'autoritat dintre del context educatiu del *bon tracte*, poden ser eines molt poderoses que ajudin els infants, adolescents i joves a saber què són els límits i com implementar-los, a reconèixer persones de confiança a qui poder explicar problemes, i a donar seguretat i autonomia. Però també, el poder i l'autoritat fora d'aquest context de bon tracte i ubicat en el de *mal tracte* o directament en el de *maltractament*, poden obligar els infants i joves a participar en situacions o a tenir conductes que impliquin un greu risc per al seu desenvolupament.

Si la relació educativa està basada en el bon tracte, una de les conseqüències més habituals i satisfactòries és la creació de vincles de confiança amb el professorat, els educadors i educadores, monitors i monitores o les persones voluntàries que gestionen les activitats. Aquest vincle augmenta la probabilitat que un infant o adolescent verbalitzi situacions de maltractament que pugui patir a persones que percep com a properes i que poden ajudar-lo.

És fonamental, doncs, que les persones que estan a prop d'aquells infants i joves sàpiguen com s'ha d'actuar davant la revelació d'una situació de maltractament i/o d'abús sexual infantil (ASI) i també conèixer el circuit i els recursos als quals pot acudir.

És en aquest marc de protecció i de possibilitat d'ajuda cap als infants i joves que participen de les activitats de l'Escola Pia Catalunya que hem de contextualitzar la funció de guarda.

La guarda és un concepte del dret civil i també de l'àmbit de la protecció, en virtut de la qual, una persona o una institució rep un infant i/o jove de manera temporal per voluntat dels titulars de la pàtria potestat i sense dret a representació, esdevenint tenedor de l'infant i/o adolescent i jove responsabilitzant-se de donar-li assistència i de vetllar pel seu benestar.

Per tal d'establir les directrius per desenvolupar aquesta funció de guarda i, a la vegada, determinar les accions a realitzar en cas de detectar casos de maltractament i/o abusos, cal disposar d'un protocol d'actuació.

La implantació d'aquest protocol no ha de suposar cap contradicció amb el tarannà propi de l'Escola Pia de Catalunya, nascuda per fer que els infants, adolescents i els joves tinguin espais de seguretat i sàpiguen que tota la comunitat educativa vetlla pel seu creixement i benestar. Aquesta és la condició imprescindible per a qualsevol procés educatiu.

“La protecció dels infants, adolescents i joves de l'Escola Pia de Catalunya” és un marc d'actuació que s'ha d'adaptar constantment a les situacions concretes de cada institució i a la pròpia evolució de la societat i les seves lleis. Tanmateix, més enllà de la lletra, el que cal, per part de totes i de tots, és anar treballant en la línia de generar una **cultura de la protecció, del bon tracte i de transparència**, que ens porti a una nova manera de pensar i actuar educativament. En alguns casos, caldrà canviar les maneres de fer i haurem d'establir procediments que garanteixin la Protecció.

Aquest document, finalment, és una aposta de present però, sobretot, de futur. Una aposta de compromís i d'exigència. Si hi creiem, si tots plegats ens sentim educadores i educadors, des de qualsevol dels àmbits de les nostres entitats educatives i socials, podem estar segurs que la nostra feina diària tindrà la coherència i la fidelitat al servei del que és el més important: els nens, les nenes, els i les adolescents i joves i el seu benestar i felicitat.

Per què és important treballar la prevenció, protecció i actuació davant de casos de maltractament i/o ASI?

Primer perquè tots els infants, i joves tenen dret a viure sense violència, tal com refereix l'Observació General nº 13, del Comitè dels Drets del Nen “Dret del nen/a a no ser objecte de cap forma de violència”.

I en segon lloc, per les dades que presenten tots els estudis nacionals i internacionals sobre abusos sexuals en la societat, situant-se entre el 10% i el 20%

de la població general i un nombre superior en el col·lectiu de persones amb discapacitats. Els experts destaquen les greus conseqüències que un maltractament pot comportar en el correcte desenvolupament dels nens i nenes i dels joves. Els estudis demostren que els maltractaments i els abusos sexuals són una realitat social per a la qual tot el personal que treballa amb infants, adolescents, joves i persones amb discapacitats ha d'estar format i preparat.

De tot l'explicat anteriorment es desprèn la necessitat de treballar conjuntament per tal de fer front a la realitat social dels maltractaments i/o ASI, als seus greus efectes per als infants i adolescents i de la responsabilitat legal que implica. Per això és necessari un document marc, en format protocol d'actuació i prevenció, ja que és l'eina més adequada per estar informats i preparats per dur a terme les actuacions més adients davant d'aquests casos.

Com definim bon tracte?

El bon tracte és la capacitat de les persones per a cuidar-se entre elles i fer front a les necessitats personals pròpies i de l'altre, mantenint sempre una relació afectiva i d'amor. En el cas dels professionals podríem canviar aquest últim concepte, per l'interès superior d'altri.

L'Escola Pia Catalunya entén que el **bon tracte** ha de ser l'única manera de tractar amb els infants, adolescents i joves en totes les entitats i activitats de la institució. És necessari que aquest sigui el paradigma relacional amb un triple objectiu:

- assolir excel·lència educativa, formativa i d'acompanyament vital.
- evitar el mal tracte i del maltractament
- generar espais de confiança i seguretat per poder demanar ajuda davant situacions de maltractament personal o a d'altres companys i companyes.

OBJECTIUS

Els objectius generals del protocol són:

- A. Implementar una metodologia de treball basada en el **bon tracte**, que propiciï la reducció de riscos sobre possibles situacions de maltractaments, violències o abusos sexuals i que fomenti unes relacions no ambigües i lliures de violència.
- B. Dotar d'uns circuits d'intervenció i funcions dels agents de protecció davant de qualsevol situació conflictiva i especialment davant de casos de maltractament i/o abús sexual.

Els objectius específics que es pretenen aconseguir són :

- a. Vetllar per la implementació dels Drets dels infants i de les persones amb discapacitats i lluitar contra la vulneració d'aquests drets.
- b. Protegir totes les persones participants en les activitats de l'Escola Pia Catalunya: infants, adolescents i joves, persones amb discapacitats i també personal voluntari, monitors/es, educadors/es, catequistes, personal laboral i professionals.
- c. Facilitar el procés de detecció de les situacions de maltractament o abús sexual, que puguin patir els infants i joves que assisteixen a les activitats que realitza l'Escola Pia Catalunya.
- d. Denunciar davant les autoritats civils i/o eclesials els possibles casos de maltractament i/o abús.

Per això es proposen aquestes actuacions:

- Instaurar un model de bon tracte cap als infants i adolescents basat en els drets de la infància i de les persones amb discapacitats.
- Fer formació contínua als infants, adolescents i joves, als educadors/es, professorat, monitoratge, al PAS i a les famílies.
- Proposar guies de prevenció de situacions de risc, de maltractament i/o d'abús sexual en les activitats que es realitzen.
- Instaurar la figura del Delegat/da de protecció dels infants, adolescents i joves, a partir d'ara, anomenat: **Delegat/da de Protecció dels Infants (DPI)** en totes les entitats d'Escola Pia Catalunya.

COMPROMÍS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

1.1.- El compromís de defensa dels infants, adolescents i joves.

L'Escola Pia de Catalunya es compromet a mantenir un nivell adequat de seguretat i protecció dels infants, adolescents i joves en cada institució, entitat o acció per garantir la salut i el creixement de la persona, sense cap entorn intimidador, degradant o ofensiu, que atempti contra la seva dignitat.

L'Escola Pia de Catalunya, en implicar-se en la protecció dels infants, adolescents i joves, es compromet a:

- vetllar perquè en tots els seus plantejaments i estructures es prioritzi la seva integritat.
- garantir la transparència i confidencialitat informativa, com a conseqüència d'una correcta interrelació educativa (bon tracte) de les persones adultes amb ells i elles.
- no tolerar cap tractament degradant, d'abús o d'assetjament contra ells i elles.
- fomentar la formació de tots els membres de la comunitat educativa i de les diverses entitats de la institució en la prevenció i detecció de possibles maltractaments.
- avançar en l'eliminació dels espais ocults i amagats i potenciar els espais oberts.

Aquest compromís de l'Escola Pia, que ha de comptar amb la col·laboració de la família, està per sobre de qualsevol tensió o conflicte que es pugui produir en les seves institucions amb la família, la societat o l'administració pública.

l es formula com una política de l'Escola Pia que obliga totes les persones adultes, contractades o voluntàries, que exerceixin en qualsevol àmbit o activitat de l'Escola Pia.

L'Escola Pia de Catalunya delega en la persona que exerceixi la direcció de cada entitat la responsabilitat d'acomplir aquest compromís, amb el seu suport. Ella tindrà cura que es donin els procediments, protocols i personal necessaris per garantir la protecció dels infants, adolescents i joves.

En cas que es detecti alguna conducta de tractament degradant, d'abús o d'assetjament, serà considerada una falta disciplinària molt greu amb les conseqüents sancions, en funció de la graduació, de suspensió de sou i feina,

d'inhabilitació i fins i tot d'acomiadament; a més de posar-ho en coneixement de l'autoritat civil competent (fiscalia, policia o serveis socials) en funció del cas.

Durant la tramitació del procediment d'investigació, la persona treballadora podrà ser suspesa d'ocupació, per garantir l'efectivitat del procés per determinar els fets.

1.2.- El compromís de transparència i confidencialitat informativa

Totes les persones adultes, contractades o voluntàries de l'Escola Pia ens comprometem a usar la informació amb transparència i confidencialitat.

Aquest compromís té un doble vessant:

- en l'edifici: evitar els espais ocults i amagats, i potenciar els espais oberts.
- en la informació i comunicació:
  - establir criteris per valorar la informació que es rep de l'infant o es posseeix sobre ell/a des de l'òptica de la confidencialitat, tot evitant intervencions que duguin a la revictimització.
  - activar canals formals d'actuació.

Comptar amb aquests criteris i canals de tractament de la informació i complir-los impedirà tractar-la de forma indiscriminada, cosa que podria tenir conseqüències negatives per als infants, adolescents i joves i per als educadors/es.

L'objecte d'aquest compromís és:

- a) protegir l'infant, adolescent o jove, i ajudar els educadors/es a atendre'l millor des de l'exercici professional, individual o interdisciplinari i d'equip, i evitar caure en una relació tan sols individual, que pugui esdevenir inapropiada.
- b) evitar que la informació de la qual es disposa relativa a un infant, adolescent o jove esdevingui eina de poder en mans d'alguna persona adulta malintencionada.

El tractament de la informació a què fa esment aquest apartat, es farà sempre en coherència amb la llei de protecció de dades, tant de caràcter individual com de les entitats, i amb cooperació, sempre que sigui possible, de la família o tutors legals.

1.3.- El compromís d'una correcta interrelació educativa (bon tracte)

Amb el compromís d'una correcta interrelació educativa, el compromís del bon tracte, l'Escola Pia vol que aquesta activitat essencial per a l'educació inclogui una atenció professional als infants, adolescents i joves, evitant qualsevol cosa que la distregui o dificulti.

Aquest compromís, que afecta tot l'equip de professionals i persones voluntàries de les institucions, entitats i accions de l'Escola Pia de Catalunya en relació amb els infants, adolescents i joves, pressuposa que el nostre paper sigui realment d'educadors/es i referents d'aquests i aquestes i, per tant, que la relació a configurar sigui de persona adulta a infant i no pas d'igual a igual. Exigeix evitar, també, actituds paternalistes.

La relació dels professionals o voluntaris amb els infants, adolescents i joves té lloc dins de l'àmbit normal i organitzat de la institució o entitat. Ara bé, quan aquesta relació es doni fora dels horaris establerts i de les activitats programades, ha de ser amb coneixement de la tutoria o de la direcció de l'escola o entitat.

La interacció amb un infant, adolescent o jove per qualsevol mitjà digital, que sigui personal, només és permesa si és coneguda i autoritzada per la direcció de l'escola o entitat i sempre per una causa justificada. Aquestes interaccions inclouen, però no queden limitades als sistemes de missatgeria, xarxes socials (facebook, twitter, Whatsapp, Instagram, Tik Tok, BeReal, Twitch...), correu electrònic o telèfon mòbil personals.

El correu institucional del professorat, educadors/es, monitors/es pot ser conegut pels infants, adolescents i joves i, si és el cas, per la mare, pare o tutors. En cas que hi hagi sospita de la vulneració dels drets dels infants, aquest correu i resta d'eines digitals relacionades amb el domini propietat de l'Escola Pia de Catalunya podran ser revisats per la Comissió Institucional de Protecció dels Infants de l'Escola Pia de Catalunya. Les dades pertanyents a l'alumnat seran conegudes només per les persones responsables dels serveis del centre, en especial si són sobre aspectes personals, per preservar-ne la intimitat.

Davant de situacions, comentaris o senyals visibles, sospitosos de maltractament no es pot actuar individualment. Cal que el professional, el monitor/a, l'educador/a ho comentï immediatament amb el Delegat/da de protecció dels infants i/o al director/a o responsable de l'entitat.

No s'han de personalitzar els possibles conflictes amb els infants i adolescents. En el cas que un infant, adolescent o jove tingui una actitud inadequada vers un

educador/a o monitor/a, aquest reaccionarà amb objectivitat i com a adult, sense prendre-s'ho com un atac personal, comunicarà el fet al Delegat/da de protecció dels infants i/o al director/a responsable de l'entitat. El bon tracte ha de ser sempre la norma a seguir.

Cal tenir ben present que mai no es poden fer regals personals als infants, adolescents i joves i s'ha d'arribar a un acord amb la direcció sobre el fet de rebre regals dels menors o les famílies

Les fotografies que es facin d'un infant o adolescent han de ser autoritzades per la mare, pare o tutors legals (d'acord amb el *RGPD (UE) 2016/679* i la *Llei Orgànica 1/1982 del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge*) i aquestes imatges només es podran utilitzar en l'àmbit de la institució i amb la finalitat per a la qual són autoritzades, que, llevat d'excepcions, serà amb finalitat educativa.

LA COORDINACIÓ DE LA PROTECCIÓ DELS INFANTS, ADOLESCENTS I JOVES DE LA INSTITUCIÓ: EQUIPS I PERSONES.

La prevenció i protecció dels infants, adolescents i joves a l'Escola Pia és compromís de totes les persones que en formem part i hi col·laborem, tal com ja s'ha esmentat reiteradament. Fruit de l'aprenentatge d'aquests darrers anys i per tal d'aterrar conscientment aquesta opció, l'Escola Pia de Catalunya instaura tres figures d'acompanyament:

- La Comissió Institucional de Protecció dels Infants.
- El/la Coordinador/a de Protecció dels Infants (Institucional).
- El/la Delegat/da de Protecció dels Infants de cada entitat d'Escola Pia Catalunya.

Comissió Institucional de Protecció dels Infants (CIPI)

L'any 2015 es va constituir la Comissió Institucional de Protecció del Menor (actualment, Comissió Institucional de Protecció dels Infants) per tal d'acompanyar, assessorar i gestionar situacions de crisi dins de les diferents entitats de la Institució.

Actualment està constituïda per persones de diversos àmbits: educatiu, jurídic, psicològic, laboral, canònic, comunicatiu.

Funcions:

- Acompanyar i assessorar les persones que intervenen en casos de protecció.
- Gestionar els casos que superen les competències de les direccions locals.
- Promoure la formació dels agents educatius.
- Vetllar pel compliment i l'actualització del protocol del menor.
- Relacionar-se institucionalment amb entitats i instàncies especialitzades en la protecció dels infants i adolescents.

Caldrà comunicar a la Comissió de Protecció dels infants, adolescents i joves d'Escola Pia de Catalunya tots els casos que requereixin la constitució d'un equip d'intervenció o que es consideri que necessitin d'una resolució complexa, tal com reflecteix l'esquema d'intervenció.

Coordinador/a de Protecció dels Infants (CPI)

L'Equip de Govern de l'Escola Pia de Catalunya nomenarà una persona com a coordinador/a de Protecció dels Infants de la Institució, que desenvoluparà les següents funcions.

- Gestionar el seguiment de tots els casos de la Comissió..
- Assessorar i acompanyar les escoles i entitats d'Escola Pia.
- Fer el desplegament del protocol.
- Coordinar la Comissió de Protecció dels Infants d'Escola Pia de Catalunya.
- Vetllar per la formació de tots dels membres de les escoles i entitats de l'Escola Pia.
- Avaluar les aplicacions realitzades del protocol per tal de millorar-ne l'eficàcia.
- Coordinar l'equip de Delegats i Delegades de Protecció dels infants de les escoles i entitats d'Escola Pia.
- Fer un informe anual de les intervencions realitzades per la **CIPI** i pels delegats/de de protecció dels infants i presentar-lo anualment a l'Equip de Govern de l'Escola Pia.
- Promoure les modificacions del protocol necessàries per millorar-lo i/o complir amb la normativa vigent.
- Vincular-se amb les administracions i entitats expertes en protecció dels infants.
- Assegurar-se que les noves incorporacions laborals o de voluntariat reben la formació de prevenció i coneixen el protocol.
- Assessorar i donar suport a l'escola en temes de circuits, àmbit judicial, coordinacions amb serveis externs, etc.
- Consensuar la informació que es traspasa a les famílies en les situacions de crisi.

Delegat/da de Protecció dels Infants (DPI)

Seguint les recomanacions de les administracions i amb el desig d'estendre a tots els racons de la Institució la cura, el bon tracte i la protecció dels infants, adolescents i joves, l'Escola Pia de Catalunya aposta per la creació de la figura del Delegat/da de Protecció dels Infants de cada institució o entitat.

Al setembre de 2023, l'equip directiu de cada institució o entitat designarà la persona que durà a terme aquesta tasca.

El/la Delegat/da de Protecció dels infants ha de ser una persona amb capacitat d'escolta, empàtica i, a la vegada, capaç de prendre decisions.

Un cop nomenat, serà presentat als infants, adolescents i joves, companys i famílies i durà a terme accions proactives per tal de donar a conèixer la seva funció, l'existència de la bústia del menor i propiciar d'aquesta manera un clima de confiança per tal que els infants, adolescents i joves puguin apropar-se a aquest delegat/da si fos necessari.

Les principals funcions de la persona Delegada de Protecció dels Infants:

- Centralitzar les comunicacions i informacions davant de casos de maltractaments/abús en l'escola o entitat.
- Formar part de l'equip d'investigació que la direcció nomenarà en cada cas.
- Ajudar en la presa de decisions en casos d'indicis de situacions abusives o de maltractament que puguin patir els infants, adolescents i joves.
- Reunir-se amb la Direcció per tal d'iniciar les actuacions protectores si fos necessari.
- Crear xarxa i conèixer els Serveis Socials, els Mossos de proximitat, l'EAP... del districte/municipi on viuen els infants, adolescents i joves.
- Fer un seguiment dels casos notificats. Gestionar i mantenir actualitzada tota la informació de cada cas en el "Registre d'accions realitzades" en la Comissió Institucional de Protecció dels Infants.
- Fer un informe anual de les intervencions realitzades. I comunicar-lo anualment a la Comissió Institucional de Protecció dels Infants.
- Co-gestionar la bústia amb la direcció.
- Recollir propostes de millora del protocol.
- Divulgar el protocol dins de l'entitat.
- Coordinar amb la direcció el Pla de convivència (escoles).
- I totes aquelles que la normativa li atorgui.

CRITERIS I PROCEDIMENT A SEGUIR DESPRÉS DE DETECTAR QUALSEVOL SITUACIÓ QUE SIGUI CONFLICTIVA, INADEQUADA, DE MALTRACTAMENT I/O ASI

Criteris d'intervenció:

Quan ens trobem davant d'una possible situació que afecti la convivència o el benestar dels infants i joves s'ha d'actuar de manera molt curosa i tenint en compte tres criteris que ens ajudaran perquè la nostra pràctica sigui més efectiva i sobretot més protectora.

El criteri de **MÍNIMA INTERVENCIÓ NECESSÀRIA** significa que els infants, o adolescents i joves que relatin una situació de maltractament i/o abús sexual no han de ser entrevistats per més d'una persona de l'escola.

El criteri de **DISCRECIÓ**, vol dir que no tothom que participi en les activitats en l'Escola Pia ha de ser coneixedor de la situació detectada, sinó que hi ha d'haver unes persones que seran les encarregades de gestionar les accions que s'han de dur a terme per garantir la protecció de l'infant, adolescent i/o jove.

El criteri de **TRANSPARÈNCIA**, apel·la a la necessitat de comunicar tot el que ha passat o del que s'és coneixedor, oferint informació i acompanyament a les famílies i a les persones afectades.

Detecció d'un possible maltractament i/o abús sexual infantil

Totes les persones que participem de l'educació i acompanyament dels infants i joves en l'Escola Pia tenim l'obligació de protegir-los davant d'una situació que faci sospitar que un infant o jove està vivint una situació de maltractament o abús. Això significa comunicar la informació rebuda al Delegat/da de Protecció de la infància, per tal d'assegurar-nos que cap cas quedi sense ser atès de manera adequada.

Qualsevol conducta inadequada que visqui un/a alumne/a ha de quedar registrada en el moment de ser coneguda, per tal de poder donar-hi atenció adequada i poder-ne fer seguiment.

Canals de detecció:

A banda de l'observació, la institució i totes les seves escoles i entitats disposen d'una bústia, física o adreça de correu electrònic a través de la qual poder rebre informació sobre possibles situacions d'abús.

LA BÚSTIA DE PROTECCIÓ DEL MENOR

La Bústia de protecció del menor cerca afavorir nous canals de comunicació que facilitin verbalitzar situacions que afectin negativament el benestar d'infants i joves. La bústia pretén ser una eina de prevenció més, un canal de comunicació més a disposició dels infants, joves i famílies.

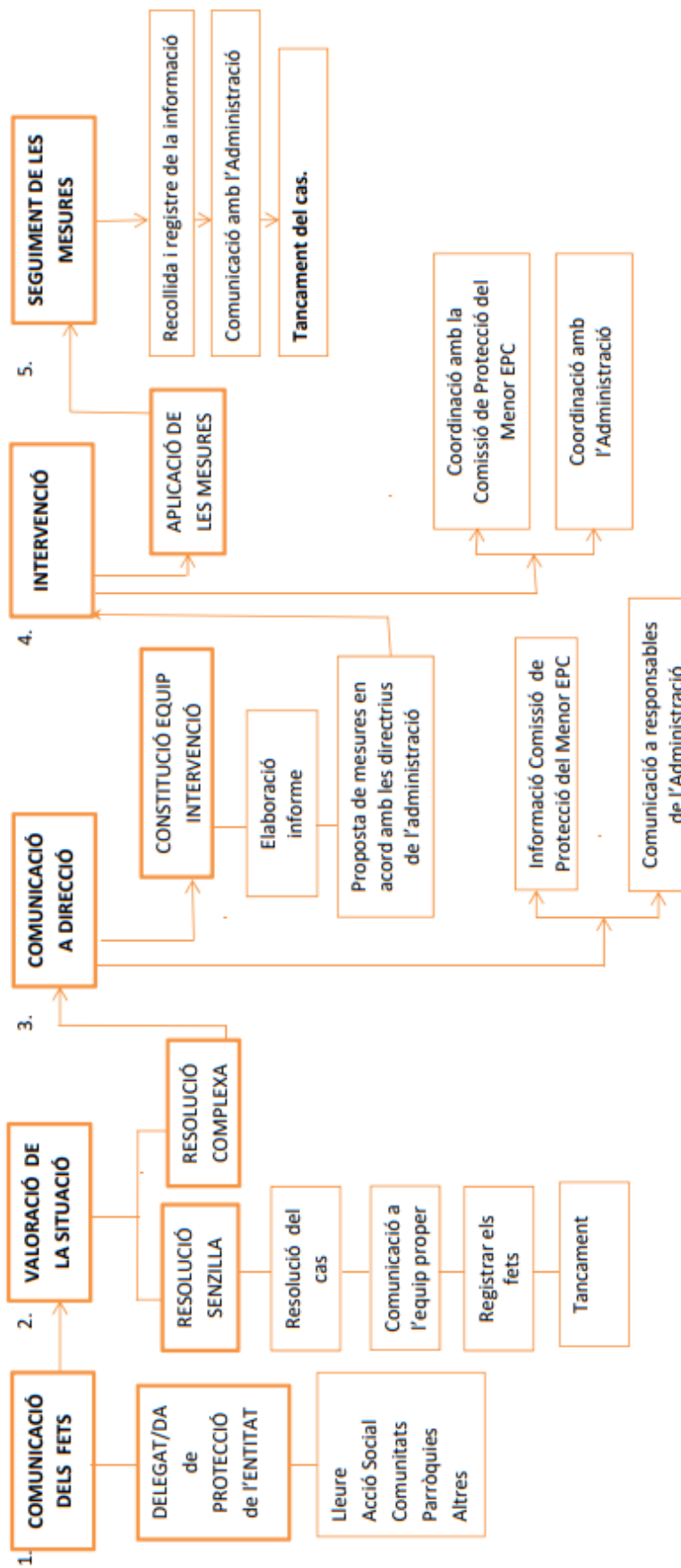
Amb l'aprovació del present Protocol totes les Entitats d'Escola Pia Catalunya disposaran de la seva bústia electrònica a la web, preferentment en l'apartat de contacte que atindrà el Delegat/da de Protecció dels Infants amb una altra persona que nomeni la direcció. El nom de la bústia serà: proteccidelmenor@ amb el domini de cada entitat.

La web de l'Escola Pia de Catalunya disposa també d'una adreça general per gestionar qualsevol incidència actual o passada oberta a tothom proteccidelmenor@escolapia.cat

La resta d'entitats d'Escola Pia: de lleure, socials i parroquials també hauran de tenir a la pàgina web l'adreça del menor. En el cas que no disposin d'adreça del menor pròpia hi haurà inserida la de la Comissió de Protecció del Menor de l'Escola Pia Catalunya.

La bústia física és un altre recurs que pot facilitar la comunicació anònima de situacions de patiment d'infants, adolescents i joves. Cada entitat considerarà si creu oportú la instal·lació d'una bústia física a les dependències de l'entitat per facilitar un nou espai de comunicació.

Esquema d'intervenció

L'explicació que es desenvolupa tot seguit, posa paraules a l'Esquema d'Intervenció

1. LA DETECCIÓ I COMUNICACIÓ DELS FETS

L'entorn educatiu és un observatori privilegiat de la conducta. És una plataforma important per a la detecció a través de l'observació dels infants i joves en diferents moments i situacions (per mitjà d'elements com el joc, les relacions interpersonals, les vinculacions afectives, les actituds, les pors, etc.

Detectar situacions de desprotecció, de risc, d'abús, de maltractament, no és una tasca senzilla. Sovint la sospita arriba a través de canvis de comportament o de conductes de l'infant o jove. L'observació, el compartir situacions estranyes amb companys, el constatar problemes en diferents espais, registrar els conflictes dels infants i joves, el contrastar informació poden ajudar a detectar situacions de risc.

És necessari dotar els monitors/es, educadors/es i d'altres professionals de les nostres entitats educatives de coneixements per poder detectar i interpretar indicadors de risc en infants i joves. Des de l'any 2019, a l'Escola Pia hem iniciat un procés de formació global a tots els agents educatius (docents, PAS, alumnat, monitoratge, religiosos, famílies...) per tal de poder prevenir i donar resposta a possibles situacions de maltracte.

2. LA VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ

Quan ens trobem davant d'un conflicte és fonamental poder-ne fer una valoració per objectivar i aclarir els fets i decidir quin tipus d'intervenció o accions cal realitzar i a qui derivar la informació rebuda. La confidencialitat i l'agilitat han d'acompanyar aquest moment.

Sigui quin sigui el procés a dur a terme, totes les accions realitzades en aquest apartat hauran de quedar sempre recollides en el **Registre d'accions realitzades** (Unitat Compartida amb la Direcció de l'escola o entitat i el Delegat/da de protecció dels infants de cada centre).

A partir del coneixement del fet, el Delegat/da de Protecció dels Infants farà una valoració inicial que haurà de determinar quin tipus d'intervenció cal fer i a qui derivar.

Quin tipus d'intervenció cal fer?

Ens pot ajudar respondre la següent pregunta: **“es pot resoldre amb una senzilla intervenció educativa?”**.

Si la **resposta és SI** [resolució senzilla], es resol el conflicte, es comunica a la reunió d'equip i es registra. El registre és un element clau perquè permet aflorar problemàtiques repetitives encara que siguin poc rellevants.

Si la **resposta és NO**, [resolució complexa] El delegat/da de Protecció ho comunica a la direcció del centre, activen l'Equip d'intervenció i ho comunica a la Institució (CPMI) i a Inspecció Educativa (o referent de l'administració competent). Del resultat de l'Equip de Valoració en sortirà la proposta a direcció per tal d'executar les mesures pertinents.

Un cop feta la valoració l'equip d'intervenció proposarà a la direcció les mesures que cal emprendre.

3.COMUNICACIÓ A DIRECCIÓ

La Direcció del centre assumirà la responsabilitat del procés un cop s'hagi determinat que cal fer una valoració a fons, que la situació no es pot resoldre amb una senzilla intervenció educativa.

Funcions del Director/a:

- Constituir l'Equip d'intervenció: que elaborarà l'informe i proposarà mesures en acord a les directrius de l'administració.
- Informar la Comissió Institucional de Protecció del Infants d'EPC i el referent de l'Administració competent.

3.1.CONSTITUCIÓ DE L'EQUIP D'INTERVENCIÓ

Davant d'una situació de conflicte, la Direcció crearà l'equip d'intervenció (pot ser unipersonal) per a cada cas concret. La seva funció és posar llum als fets i fer proposta de mesures i accions a realitzar.

Funcions:

- recollir informació.
- entrevistar implicats: alumnes, adults, ...
- entrevistar grup d'observadors.
- contactar amb les famílies.
- registrar totes les accions, comunicacions, documentació aportada, etc.
- reunir-se amb la direcció per determinar les accions o mesures a prendre.

3.1.1. ELABORACIÓ DE L'INFORME

Un cop finalitzada la investigació cal recollir-ho tot en un informe a lliurar a la direcció. Totes les intervencions realitzades: trucades, reunions, entrevistes, consultes externes quedaran recollides en el Registre d'accions realitzades.

3.1.2. PROPOSTA DE MESURES EN ACORD AMB LES DIRECTRIUS DE L'ADMINISTRACIÓ

En funció de les conclusions s'aplicaran:

- les mesures preventives;
- les sancions pertinents, si és el cas;
- i sempre, mesures educatives.

3.2.1. INFORMACIÓ A LA COMISSIÓ INSTITUCIONAL DE PROTECCIÓ DELS INFANTS D'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Des de la Comissió se us assessorarà sobre quines passes donar

3.2.2. COMUNICACIÓ A RESPONSABLES DE L'ADMINISTRACIÓ

Quan hi hagi evidències que el cas pot ser greu la Direcció notificarà sempre al responsable de l'Administració referent:

- Escoles a Inspecció Educativa;
- Lleure a Serveis Socials de la zona ,
- Acció Social a Serveis socials de la zona.
- Parròquies al bisbat corresponent.

4. INTERVENCIÓ

Aplicació de les mesures establertes en coordinació amb la Comissió Institucional de Protecció dels Infants d'EPC i amb l'Administració.

5. SEGUIMENT DE LES MESURES

RECOLLIDA I REGISTRE DE LA INFORMACIÓ

La recollida i el registre de tota la informació: documentació, actes d'entrevistes, correus electrònics, converses telefòniques, whatsapps, reunions de seguiment, mesures i accions preses... la realitzarà el Delegat/da de protecció.

Per tal de garantir l'accés a tota la informació en el present i futur, tota aquesta informació quedarà recollida i registrada en el document: "**Registre d'accions realitzades**" en una Unitat Compartida gestionada per la CIPI on hi haurà a disposició la documentació necessària per gestionar els casos.

COMUNICACIÓ AMB L'ADMINISTRACIÓ

Un cop arribat al tancament del cas es comunicarà a l'administració corresponent el resultat obtingut de les mesures adoptades i el tancament del cas.

TANCAMENT DEL CAS.

Quan s'hagi realitzat tot el procés indicat pel protocol i s'hagi comprovat l'eficàcia de les mesures adoptades o no hi hagi possibilitat d'adoptar noves mesures per indicació de l'administració es procedirà al tancament del cas, sens perjudici de l'acompanyament que com a institució volem donar a totes les persones.

Pel tancament es garantirà que tota la informació està registrada i es comunicarà a les parts implicades la fi del procediment.

En el supòsit de la reactivació d'un cas es partirà de tota la informació prèvia.

ÀMBIT D'APLICACIÓ

Aquest Protocol és d'aplicació:

- per a totes les entitats i activitats que es realitzin en el marc de l'Escola Pia de Catalunya.
- per a les entitats que utilitzin les instal·lacions de l'Escola Pia de Catalunya

També s'inclou dintre d'aquest protocol el supòsit d'atenció a antics i antigues alumnes de l'Escola Pia Catalunya o a qualsevol persona que necessiti explicar situacions de maltractament i/o abusos sexuals viscudes temps endarrere dins de les activitats de l'Escola Pia Catalunya.